

Agerdyrkningsberetning

(indtil Udgangen af Maj Maaned).

I dets første »Agerdyrkningsberetning« plejer »Tidsskrift for Landøkonomi« hvert Aar paa Grundlag af de af dets Korrespondenter opgivne Tal at bringe forskellige Tabeller over det foregaaende Aars Høstudbytte. Naar denne Beretning læses, har imidlertid Statistisk Bureaus udførlige Oversigt over »Høsten i Danmark i Aaret 1905« allerede foreligget i nogen Tid, og fremfor til Høstens Belysning at bringe de sædvanlige Tabeller, der, udregnede efter Korrespondenternes Opgivelser, kun hvile paa en saare snæver Basis, foretrække vi at give nogle Tal, der ere hentede fra den officielle Høstberetnings paa over 1100 Indberetninger byggede Oplysninger.

Det gennemsnitlige Foldudbytte (d. e. Udbytte i Tdr. pr. Td. Ld.) er opgjort til:

	Øerne.	Jylland.	Hele Landet.
Hvede:			
1905	13.9	13.9	13.9
1904	15.0	13.4	14.7
1901—05	14.1	13.2	14.0
Rug:			
1905	12.2	8.5	9.9
1904	10.8	7.2	8.5
1901—05	11.7	7.9	9.3
2-rd. Byg:			
1905	12.7	8.6	11.5
1904	13.3	10.2	12.4
1901—05	12.9	9.9	12.0

	Øerne.	Jylland.	Hele Landet.
6-rd. Byg:			
1905	13.1	8.5	9.8
1904	13.0	9.4	10.4
1901—05	13.3	9.6	10.7
Hvid Havre:			
1905	15.8	9.8	12.0
1904	16.1	12.5	13.8
1901—05	15.6	12.4	13.5
Graa Havre:			
1905	15.5	5.9	6.4
1904	15.8	7.8	8.3
1901—05	15.2	8.4	8.8
Blandsæd:			
1905	15.0	9.0	12.2
1904	15.2	10.6	13.1
1901—05	14.8	10.9	13.0

Af disse Tal vil det ses, at Sædhøstens Kornudbytte i det hele maa siges at have været under Middelhøst i Fjor. Hvad der særlig karakteriserer Høsten i 1905, ere de stærkt fremtrædende Forskelligheder i Udbyttet, dels af de forskellige Sædarter og dels i de forskellige Landsdele, men da dette Forhold alt har været omtalt i Tidsskriftet, skal det ikke berøres her.

Sædafgrødernes Kærneudbytte og Halmudbytte er beregnet til:

	Kærneudbytte.	Halmudbytte.
1905	22.84 Mill. Tdr.	5.17 Mill. Læs.
1904	24.18 —	4.65 —
1901—05	24.38 —	5.42 —

Halmudbyttet i 1905 har altsaa ogsaa været noget under det normale.

Rodfrugternes Udbytte er beregnet til:

	Øerne. Tusind Tdr.	Jylland. Tusind Tdr.	Hele Landet. Tusind Tdr.
Kartofler:			
1905	2040	5547	7587
1904	1533	4600	6133
1901—05	1752	4762	6514

	Øerne.	Jylland.	Hele Landet.
	Tusind Tdr.	Tusind Tdr.	Tusind Tdr.
Sukkerroer og Cikorierødder:			
1905	9257	479	9736
1904	6619	371	6990
1901—05 ...	7739	352	8091
Foderroer:			
1905	26531	41387	67918
1904	19216	42845	62061
1901—05	22271	42110	64381

For Rodfrugterne synes Hovedresultatet at være dette, at Høsten i 1905 har — under store lokale Forskelligheder, navnlig for Foderroernes Vedkommende — givet et Udbytte, der som Helhed er over Middelhøst.

Udbyttet af **Høhøsten** er beregnet til:

	Øerne.	Jylland.	Hele Landet.
	Mill. Læs.	Mill. Læs.	Mill. Læs.
1905	1.40	1.83	3.23
1904	1.45	1.79	3.24
1903 ...	1.50	1.92	3.42

Udbyttet har saaledes i 1905 været meget nær det samme som i 1904 og lidt lavere end i 1903.

Hvad Vintersædens Tilstand angaar, melder den overvejende Del af Tidsskriftets Korrespondenter, at Hveden har overvintret og tegner godt. Kun fra enkelte Egne baade i Jylland og paa Øerne hedder det, at den fra Efteraaret af fik ringe Udvikling og lader noget tilbage at ønske. For Rugens Vedkommende ere Meddelelserne derimod mere varierende. Vel meldes der fra de fleste Egne, at ogsaa Rugen tegner godt, men ikke faa Korrespondenter — saaledes fra Jægerspris, Holbæk Amt, Nordfalster, Samsø, Askovegnen, Egnene ved Fredericia og Horsens — klage over, at den er spids og tynd og ikke vil naa en Middelhøst.

Kløveren tegnede ved Maj Maanedes Udgang godt i de fleste Egne, og »fortrinlig«, »kraftig«, »lovende« og lignende Adjektiver ere ofte løbne Korrespondenterne i Pennen. Men

fra spredte Egne berettes om Angreb af Bægersvampen, der i mere eller mindre Grad har hærget Kløverbstanden. Værst lyder Meddelelsen fra Askoveggen: »Kløveren, som stod saa ualmindelig godt og lovende i Efteraaret, er næsten overalt bukket under for Bægersvampen; hele Vinteren har denne Snylter været at se i Vækst, de korte Frostperioder i Efteraaret vare ikke i Stand til at standse den, og Frosten i Marts —April synes at have medvirket til, at de angrebne Planter ere helt forsvundne. Første Aars Græsmarker ere derfor meget tynde for Kløver.«

Husdyrenes Foder- og Sundhedstilstand har gennemgaaende været god i Vinterens Løb. Enkelte Korrespondenter klage over Kværke hos Hestene og Kælvningsfeberens hyppigere Optræden end tidligere. Stivsygens Ødelæggelser have ikke været nær saa store som næstsidste Vinter, om end Sygdommen ogsaa i Aar paa sine Steder har været følelig. Saaledes hedder det fra Skjerneggen: »Stivsygen optræder ikke sjældent og forvolder store Tab«, og fra Samsø, Fredericiaegnen og Holbæk Amt meldes om ret stor Dødelighed blandt Grisene. Fra Thy skrives: »Blandt Smaakalve har der enkelte Steder været nogen Dødelighed, men hvad der særlig har voldt Landmændene Bryderi, er Stivsygen i Svinebesætningerne og ikke saa sjældent ogsaa hos Ungkvæget; dog rasede den vel værre forrige Vinter. Belært af Erfaringen tog man i Aar sine Forholdsregler, saaledes saa vidt muligt at faa Svinene ud, naar Vejret tillod det, ligesom der gaves Fosfortran i Tide, hvad der absolut maa anses for et godt Middel.« Kun fra faa Egne berettes, at Svinebestanden efter Tabene i Vinteren 1905 endnu ikke har naaet normal Størrelse, langt de fleste Korrespondenter udtale, at den nu er normal og flere, at den er større end normalt*). — Forbruget af Foderstoffer synes særlig at samle sig om de stærkt kvælstofholdige Fodringsæmner: Oliekager og Majs glutenmel. Fra Egnen ved Kolindsund skrives, at der blandt Landmændene

*) Disse Opgivelser staa dog i Modstrid med, at Slagtningerne i Aarets første 5 Maaneder have været mindre end i de nærmest foregaaende Aar.

bruges en Del Bibbys Fodermel til Malkere og Fedekvæg, det synes, trods den ringere Analyse, at kunne erstatte Bomuldsfrøkager og er billigere. — Paa mange Egne fandt Kreaturerne Udbinding (paa rigelig Græsbestand) Sted allerede i de første Dage af Maj; paa Askoveggen endog sidst i April. — Trods den milde Vinter have Rodfrugterne holdt sig godt, og Beholdningerne synes gennemgaaende at have slaaet til, om der end selvfølgelig sine Steder klages over, at Roerne gik for tidligt med — »men det er en gammel Historie, som nok altid vil gentage sig«.

Vinterarbejderne have været besværliggjorte af Vejrforholdene. Efteraarets Fugtighed sinkede og vanskeliggjorde Pløjningen, og Vinterens sparsomme Frostføre umuliggjorde mange Steder Gødningskørsel før hen mod Foraaret. Foraaarsarbejderne synes derimod overalt at have fundet Sted under de gunstigste Forhold, idet April Maaned gav saa stadigt og udmærket Saavejr som ønskeligt. Gennemgaaende kunde Saaningen begynde 2—3 Uger tidligere end i Fjor, og mange Steder var Vaarkornet lagt inden April Maanedes Udgang, ja fra Horsenseggen meldes, at paa milde Jorder var man færdig til Paaske. I Midten af Maj vare de fleste Roemarker tilsaaede. Saa vel Sæd som Roer ere komne godt op.

Af Tidsskriftets Korrespondenter melde kun 2, at der ikke har fundet nogen Udvidelse Sted i Rodfrugtdyrkingen — som Grund anfører den ene: manglende Arbejdskraft — medens alle de øvrige Korrespondenter berette om stadig Udvidelse. Hvor Forholdene ere nogenlunde gunstige for Runkelroen, synes den, som paa Øerne, nu ogsaa at vinde stigende Udbredelse i Jylland, hvor man tidligere, som en Korrespondent skriver, »var lidt angst for denne værdifulde Roe, men at den slap lettere over Larveangrebene i Fjor, vil bidrage til, at Folk ville forsøge den.«

Arbejderforholdene synes at have været vanskeligere end i Fjor, de fleste Korrespondenter melde om stigende Arbejdsløn, og flere om Vanskelighed ved at faa tilstrækkelig Arbejdskraft. Sine Steder ere Polakkerne helt udeblevne, eller der er kommet færre end ventet. »Sker dette i større Udstrækning — skrives der fra Egnen Vest for Aarhus —

vil det være ensbetydende med, at Roedyrkningen maa indskrænkes betydeligt paa de større Gaarde, hvor det ligefrem er en Umulighed at faa den tilstrækkelige hjemlige Kraft til Pasning af Roerne«.

Om Salgsforholdene skrives bl. a.: Fra Herningegnen: Afsætningen af saa vel Heste som Slagtekvæg har været god. Fra Thy: Afsætningen af Kvæg og Heste til Tyskland har været god den største Del af Vinteren, dog har den forhøjede Told, efter at den er traadt i Kraft, til sine Tider ladet sig mærke. Fra Egnen ved Kolindsund: Priserne paa Kvæg og Heste ere fremdeles gode, og det synes ikke, at den højere Told efter 1. Marts har trykket dem væsentligt. Fra Egnen vest for Aarhus: Kreatur- og navnlig Hestepriserne have i dette Foraar været usædvanlig høje, Tyskerne havde opkøbt alt, hvad der blot var nogenlunde brugbart. Fra Horsenseggen: Salg af Kvæg og Heste, navnlig de sidste, har været livlig til ret gode Priser. Fra Fredericiaegnen: Afsætningen af gode Dyr har været særdeles god hele Aaret. Fra Askoveggen: Afsætningen af Slagtekvæg og Heste har været særdeles god. Priserne paa Kvæg have mindet en Del om Priserne i 1870'erne og først i 80'erne; 22—25 Øre pr. Pd. levende Vægt for gode, unge Udsætterkøer og 25—30 Øre pr. Pd. for gode Tyre har været ret almindelig. Hestepriserne have ligeledes været gode. Fra Skjernegnen: Hestepriserne have været og ere gode — Tyskerne betale Tolden. Derimod er Fedekvæg faldet i Pris, siden den ny Toldlov — her betale vi vist Toldtillæget. Fra Samsø: unge fede Kvier betales med indtil 26 Øre pr. Pd. lev. Vægt, fede Køer med indtil 25 Øre. Fra Midtjylland: Priserne paa Udsætterkøer have, navnlig først paa Vinteren, været gode. Ogsaa Hestepriserne have været høje. Fra Falster: Afsætningen af Heste har været let til 6—700 Kr. for yngre, kraftige Heste af jysk Race; 22—23 Øre for unge fede Køer. Fra Nordfyn: Der har i det forløbne Aar været udmærket Afsætning paa Slagtekvæg og Heste, og Priserne have været høje. Fra Holbæk Amt: Priserne have været høje paa Kvæg: Lødekøer 250—300 Kr. pr. Stk., store Tyre 27—29 Øre pr. Pd. lev. V. Hestepriserne have været meget

høje, 7—800 Kr. for 10 Kvarter 4 Tom. til 11 Kv. høje Heste. Der har været bedre Efterspørgsel efter Lam end tidligere, og 8 Ugers gamle Lam ere betalte med 50 Øre pr. Pd. lev. Vægt. Fra Slagelse—Kallundborgegnen: Paa godt fedt Kvæg have Priserne stadigt været gode. Hestepriiserne have været gode lige siden Januar Maaned og ere for Øjeblikket meget høje, selv mindre gode Heste sælges let til Priser, vi ikke have naaet i adskillige Aar. Fede Stude og Kvier ere solgte for indtil 28 Øre pr. Pd., fede Køer for indtil 24 Øre pr. Pd. Gode Heste have kostet indtil 900 Kr. pr. Stk., gode 2-aarige stærke Plage koste nu fra 5—600 Kr. pr. Stk., jævnt gode Heste ca. 600 Kr. Fra Korsøregnen: Afsætningen har indtil den sidste Maaned været god, men nu ere Priserne faldne noget, vel paa Grund af Tysklands forandrede Toldforhold. Fra Egnen nord for Kjøbenhavn: Indtil Februar vare Kvægpriserne meget høje. Fra Horns Herred: Der har været gode Priser hele Vinteren saa vel paa Slagtekvæg som paa gode Heste, hen ad Foraarstiden betingede selv gamle, til Dels udslidte Heste pæne Priser. Fra Vordingborgegnen: Afsætningen paa Kvæg til Slagtning har været god for kødfulde Dyr, anvendelige til Eksport. Fra Bornholm: Afsætningen af Kvæg og Heste har været god.

Til Slutning skulle vi hidsætte følgende 4 Udtalelser:

Vor Korrespondent paa Vordingborgegnen skriver: »Det er mig en Glæde at kunne meddele, at Kampen mod Tuberkulosen og at Lucernedyrkningen har fanget almindelig Interesse her paa Egnen i den senere Tid. Kampen mod Tuberkulosen føres gennem en Tuberkulinforening ved Indsprøjtning med Tuberkulin efter Lovens Anvisning med Hensyn til Afspærring af de sunde Dyr; indtil Dato er her paa Egnen indsprøjtet henved 3000 Dyr, fordelt paa henved 100 Besætninger. Lucernedyrkningen er begyndt saa smaat, men der er hos mange forskellige Landbrugere i indeværende Foraar udlagt mindre Arealer med Lucerne.«

Fra Herningegnen skrives: »Der er i de sidste Aar gjort et stort Arbejde for at skaffe Lucernen Indgang i Landbruget, og Følgen deraf er bleven, at der i dette Foraar er saaet mange Smaastykker Lucerne omkring paa Bøndergaard-

dene, og vil denne Plante tilnærmelsesvis holde, hvad de forskellige Foredragsholdere og Literater have stillet Landbrugerne i Udsigt, da vil den sikkert i de nærmest følgende Aar gaa sin Sejersgang og slaa sine Rødder dybt i Vestjyllands Jorder.«

Vor Korrespondent paa Fredericiaegnen ender sin Indberetning med følgende Udtalelse: »Der er grundet Udsigt til lysere Tider for Landbruget.«

Og endelig udtaler Korrespondenten fra Nordøstfalster følgende: »Sidste Aar kan i sin Helhed betragtes som et godt Aar for Landmændene. Priserne have jo været gode, og det er tydeligt at mærke, at Bedriften mere og mere tilpasses efter Konjunkturerne, d. v. s. større dyrisk Produktion i Staldene ved Hjælp af større og billigere Foderproduktion paa Marken. Ejendomspriserne ere i rask Stigning, i flere Tilfælde over 1000 Kr. pr. Td. Ld., naar Besætning medfølger.«
